

4^{dik} szám.]

Minden szombaton megjelenik két egész íven, vagy 24 ívnagyságu hasában.

KASSÁN, Januar. 22^{kén} 1848.

Félévre előfizetés 6 fr., bérmentesítve, borítékban, s czímmel 7 fr. 12 kr. p. p.

[1^{so} Év.

Lékavár.

Lékafalva Vasmegyében, Kőszegtől 1½ órányira legregényesebb rölti völgyben, hajdan gróf Nádasdyak birtoka; jelenleg herczeg Eszterházyé. Itt volt Ágoston szerzeteseinek zárdájuk: melly uraság és plébánia házul alakítatott. A gyönyörű templom alatt, — mellyet számos bu-

csújárok látogatnak — jelenen is gróf Nádasdy családnak sirboltja van, tág és ékes; benne többször engesztelő áldozatok tartatnak. Itt fekszik a szerencsétlen Nádasdy is, ki hűtelensége miatt mint pártütő életét vesztette, szép márvány díszkoporsó rejti tetemeit; mely zár alatt lévén, csak a lelkes közbejöttével látható. A falu felett emelkedő dombon, vagy is középszerű hegytetőn tü-

nik fel a rajzunkon látható Lékavár, mely ma is vagy száz embernek lakhelyül szolgál; jóllehet félrom, szegény napszámos és mesteremberek, kivált posztosok zsellérkednek e bagoly-fészekben. A veres barátok építék, s láthatólag ízletesen és izmosan, a legkiesb völgyben. Egy mély kút s a káptalan tereme szép művek.

Lékavár.

Amélie ***,

a „Revue de Paris“ után

Karove András.

„A hajlam győz
a büszke dacz felett,
A jó szívnek
szent sugalma mellett.“

I.

Reggeli hat óra körül járt az idő, midőn egy szép őszi napon kis könnyű kocsi állapotodott meg a corbeil-i posta előtt. — Az 1782 év volt — csak hatvanhat esztendő folyt le azóta, — de az idők annyira megváltoztak, hogy képzelné az ember magát a régiség történetei közepe. Az utazó, a könnyűded alkalom tulajdonosa, egy kellemes és nyájas külsejű s legfinomabb társalgási körből nemes ifju volt. — Míg a megrendelt postalovak előállottak, egy kis karzathoz támaszkodva, a magas dűzra fellegkint szállongó galambsereg röpdéseit kísérve, merengett a jövő titkaiba mélyedve.

— Nagyságos uram! mond a postalegény, nagyon célirányos volt a jókori fölkelés, mert amott alant látok jönni egy postakocsit, mely számára immár postalovakat nem fog találni. — A királyi udvar épen most rándult át e vonalon, — lovaink mind széllal vannak — kegyednek jutott a két utolsó. —

A postalegény épen készülöben volt az indulót fűni, midőn az utazó várakozást parancsolt, hogy kémlelhessen az újonnan megérkezőt.

Ez egy szép ifjonez volt, legutolsó divat szerint öltözve angol szabatu frakban, csinos utazó-kalapja kissé jobb filére húzva, — boszszankodva kiált fel:

— Milly ördögi véletlen űzi velem játékát! ez mind azért történik: mert én utban vagyok. Épen ma reggel kellett a királynak Fontainebleauból visszavérni, s ezen átkozott emberek nem akarnak tovább vinni, mert lovaik az állomást már is megkettőztették! Uraságod nagyon szerencsés — az előbb érkezőhöz intézvén szavait: — hogy utjában nem lesz kénytelen fenakadni; legszívesebben adnék tíz Lajosaranyat, csak hogy még délig Párisba juthassak. —

— Csupán kegyedtől függ — viszonozá a könnyű kocsi tulajdonosa: ha el akar velem utazni — Tessék fölléjti ezen silány utazóeszközre a legközelebb állomásig; vagy ha úgy tetszik, egész Párisig. Hátrahagyott legénye majd fog gondoskodni azonnal utánnunk jönni kocsijával, mihelyt a postalovak megérkeznek. —

— Mondhatom: valódi szolgálatot teend ez által nekem uraságod. Szíves ajallatát legnagyobb készséggel fogadom. —

A másod érkező utasítást adván elébb inasának, felszállt a kocsira, melynek kerekei ritka sebességgel pergettek le a honában eddig nem tapasztalt síma útkövezeten.

Az előrelátó ravasz postalegény, lelkesítve a kettős borralaló édes képzetétől; vágatva hajtván lovait, csak gyomrának gyönyörölvéire gondolt.

Ez idő alatt egymás mellett ülő utazóinkat mély halgatás lepte meg, s majd néhány pillanat után szót emelt az egyik; ki a megajánlott helyet elfogadá, mondván: „engem a fővárosba felette nagy fontosságú körülmény hí meg.“

— Jósó tehetség nélkül is egyelőre könnyen elgondolhatom: csupán gyöngédség tilt ez iránt kegyedtől kérdezősködnöm. —

— Igaza van, hogy nem szorgalmazza a dolgot; mert vágyaim nagyok elérhetni célomat, — a mit esküttem, sérthetetlen titok gyanánt őrzeni keblemben, mind azon pillanatig, melytől életem boldogsága föltételezve van. —

— Tisztelem kegyed' titkait, s azon viszatartozkodást, melyet kötelességévé emelt. — De ugy látom: szerelmes; vagy máskint felette csalatkozom. —

— Való igaz, hogy szerelmes vagyok. Egy házassági terv utazásom célja. Rettegek az akadályoktól, melyek ne talán szép vágyaim elibe

gördülhetnének, és tudja ön jól: hogy azok nem egyenkint, hanem majd mindig csapatonkint szoktak előállani.

— Valóban, meggondolván a fenforogható akadályozó okok mennyiségét, teljes mértékben hajlandó vagyok hinni, egy jó házasság létesíthetésének számtalan nehézségeit. Kétségen kívül a fiatal hölgy nemde szép? —

— Egy gyöngy alak. Én nem láttam ugyan soha, de ime arcképe. —

— Ha nem hízelt a festész, szépnek kell lennie. —

— A képiro még csak meg sem közelíté a valóságot. A mi az arcképen nem is látható, a szép lélek, az egész lényen előmlő nyájas kegy s mennyi más kellemi a szép leánynak mind hiányzanak. Jó házból való gazdag örökös, mely körülménynek csak a részben örvendek; mert kezének megnyerhetésében egész családomnak közremunkálását és segedelmet várhatom. Vannak azonban pillanatok, melyekben inkább kívánám, ne lenne oly gazdag, mi által kegyeit annál biztosabban megnyerhetni vélném! — Mondják, hogy büszke s közönbös mind azon mindennapi tisztelgő bókólások iránt, miket a férfisereg többnyire csak amugy divatból minden szép alak látára szokott osztogatni. Egy két szóval ime története: e szép leánynak csak kevéssel ez előtti hazája Pikárdia, atyja financia-felügyelő volt, három hónap elforgása alatt atyját és anyját is elvesztvén, Párisba jött lakni, hol őt nagynénje Champré marquisonő, ki gyámnokomnak régi barátnéja, vette gondviselő szárnya alá. A nagynéne nekem szánta e kincset, az igénylők száma, mint állítja: nem csekély; de ezen vágytársaim legkevésbé sem nyugtalanítanak, minthogy már pártfogását bírom. Daczára azonban mindezen biztosításoknak rettegek, ne hogy helyemet már is elfoglalta légyen valaki. A marquisonő ezen arcképet becses sorai kíséretében küldé meg nekem, melyekben a szép hölgyről oly dicsérolég s oly magasztalólag emlékezik, hogy fejem szédel bele. Válaszom az volt, hogy már utban vagyok, s engem várnak ma ebédre, hol helyem asztalnál a szép Amélie *** mellett (mert ez neve kedvesemnek) van kijelölve. Eléggé értheti tehát tisztelt barátom, menyire nagy fontosságú előtem azon körülmény, hogy szavamat álljam s pontos legyek. —

Az én történetem legkevésbé sem hasonló az önéhez. Gyermekségem óta Nemours városkához közelfekvő egy kis várnak vagyok lakosa, — egyetlen fiu — és szeretett szüléim, kik nem épen gazdagok, nagy áldozatokat tőnek, hogy nekem tökéletes nevelést adhassanak. Kívántam volna vágyaiknak megfelelőn álltal, hogy hivatalba lépjek: mi tekintetbeni restségemet még most sem győzöm eléggé kárhoztatni, mely tölem a megkívántató bátorságot kajánul megvonja. Borzadok a hivatal-szorgalmazás, az ajánlólevelek s más mind azon eszközöktől, miket a hivatalvadásznak majd erőteljes föllépéssel, majd ravasz elfogásokkal megkísértenie kell. Családom körében szüntelen hallottam beszélni szükségeségéről azon pályának, melyet minden nemes ifjunak meg kell futnia. Mondogták: használni kell tudni barátaink befolyását s tekintélyét, s látni a világot. — Az udvarnak Fontainebleaubai legutolsó utazásakor különösen ajánltattam Polignac hercegnőnek. Egyáltalában nem bírok ellenállani azon emberek parancsolatának, kik engem szeretnek. Ma reggel tehát két száz lajosarannyal tömött erszényel indultam utnak e kis kocsin, hogy Párisban keressem szerencsém: hová engem szüléim képzelődési kísérnek s bizton hiszik: hogy meglehetősen kinézésemmel hasonló örökösre fogok találni. —

Ezen kölcsönös nyilatkozatok, mint megannyi barátságos tanusítások után, utazóink régi szerelmes kalandjaikról beszélgetének egymással, melyek azonban mindkét részről épen nem megszűző időkre valának fölvihetőek. Továbbá arról folyt a párbeszéd: mint léptek föl a világ piaczára, a vadászatot s más általán és magán élvezményeket sem mellőzék el halgatással; szóval: mielőtt Párisba érkezének, már is ugy látszott előttök,

hogy a barátság szent érzete egymás iránt régen lakja kebleiket. —

A szerelmes, kinek neve Tillemont, nagyanyja után atyafiságban állítá magát lenni a híres Lamareck des Ardennes család tagjaival; a könnyű kocsi tulajdonosa pedig Chevalier de Fleuranges ugyanazon nevű tábornagy sarjadékának vallván magát, elhatározzák egymás közt, hogy nekik legalább huszadik fokozaton testvér-gyermekeknek kell lenniök; mely újabb fölfödözés még inkább nevelé azon édes vonzódást és rokonszenvet, mellyel különben is már egymás iránt viseltetének; minnek következtében ünnepelesen ígérék egymásnak azon egy vendéglőbe szállásolni, s minden este szerelmeiket, abbéli hódolataik kéjeit s kinjait kölcsönösen elbeszélni.

Ily kellemes társalgás közepette a pillanatok rohanva multak el, s csak hamar utazóink a kékelő messzeségben feltűnni láták a Notre Dame és Saint Jacques la Boucherie pompás tornyait s kényes telketeik elveszték a számtalan paloták és templomok zajongó sokasága közt, miknek nagy tömege képzi Páris roppant városát; mely Pandora szelenczéje gyanánt annyi kéjélvezettel kínálkozik mindazoknak, kik fiatalssággal párosítva virító egészséget és sok pénzt hoztak magukkal; mind oly dolgok, miket elkölteni s azokon túl adni bár hol sem könnyebb, mint épen e fényző tömegekben.

A vámsorompókhoz közel, mintegy két száz lépésnyire, fiatal utazóink egy lovagot vettek észre, ki élesebb látásnak mintegy eszközlése végett kezeit szemei előtt tartva, őket ismergetni látszott; a mint is a kocsi előtt teremve, a postalegénynek megállapodni parancsolt.

— Uraim, mondá a lovag: nemde egyikök Tillemont nevet visel? —

— Én vagyok, felelt a szerelmes.

— Nemde uraságodat várja a szép Amélie *** de la Noue ma ebédre? —

— Igen is: elfalálta kegyed.

— Azon felette örvendek. Kérem, legyenek oly szivesek kiszálni a kocsiból: különösen van vagy két szóm váltani való oly tárgy felett, mely önt méltán elfoglalva tartja. Ezerszer engedelmet kérek, hogy alkalmatlan vagyok. —

Leszálván utazóink a kocsiról, s az ismeretlen, lovát a postalegénynek adván át, — a két barátot egy mellékes utra vezetve, egyszersmind azon nyilatkozást tevő, hogy Fleuranges nem lesz felesleges az értekezés helyén. Az e közben beállott halgatag pillanatok alatt a két ifjonez szemszegzé az idegent, ki beszéde szavait látszott összeznedni. Körülbelül harminczöt éves, széles vállú, azonban kissé száraz, de eléggé szép vonásokkal ellátva, melyeken a lázas fiatalsság viharjai már néhány barázdákat is hagyatnak, — egyenes testű, szilárd léptekkel ment elő s csak hamar egy lombos fa tövénél megállapodva, így kezdé szavait: — előterjesztésem, ugy látszik, különözködőnek fog tetszeni önök előtt. Hogy azonban szelidebb alakban tüntessem elő, mi benne ne talán állattias rejlenék, szükséges megismertetni elébb nevem s azzal kapcsolatban álló tulajdonim. Nevem báró de Saint André, harmincz ezer lívres jövedelemnek lennék ura, ha töképenzem két harmadát már is föl nem emésztém vala. A bohózatok ideje immár lejárni kezd, szükség: hogy rendbe szedjem magam, és szeles kicsapongásim valahára véget érjenek. Barátom Condorcet marquis, azon böles emberszerető, a szép Amélie-nél bemutatásomat megajánlá; ezen fiatal leány minden tökéletessége mellett egyszersmind árva; következéleg eléggé szabad, izlése szerint magának férjet választani. Én látam őt: s mind Dorat úr mondaná, látára kéjözönben uszának szemeim. Épen szándékom vala Condorcet barátomhoz folyamodni, hogy a szép hölgy kezét számomra megkérné: midőn tegnap este azon jelentéssel lepetém meg, hogy családja egy követelőre vár, ki a szép alak kedvezését bírja. Egy anyának méltán tisztelném tekintélyét, de nagynénje épen nem bírhat előttem oly nagy nyomatekkel. Én kérdezősködém vágytársam után, s honnan, mely időben lenne megérke-

zendő, — megnyergelt lovamon im önök elibe iramlék. Ön szép ifju s divatembere, engem igen nevelésnek találndna, ha igényeiről való lemondásra kérem: részemről én sem kívánok tágitani az enyéimen. A kardvívás első vérezésre talán legjobb eszköz leend. A megsérült vagy tizenöt napig ágyban-fekvő állapotban kénytelen lesz helyét másoknak engedni, — különben is becsülete sértetlen s ment minden megtámadásoktól. A győzelmes az alatt elfog követni mindent, hogy a szép Amélie*** tetszését megnyerje, és ha meghaladásra talál, az övé a szép kéz s a gazdag hozomány. En igen jól tudom, hogy kívánatom nem szabályszerinti, a párviadalra szükséges négy tanu hiányzik; de gondolja meg ön, hogy az idő várni épen nem hágy, s önnek állása kedvezőbb mint az enyim, midőn mára ebédre váratik. — En a lehető megtevém, ugy hiszem önnek sem lesz inye ellen tölem megmenekedhetni, mert mondhatom: bennem egy szilárd és szüntelen alkalmatlankodó vágytársra fog találni, mi önnek nem kevés gondot fog szerezni. Ha elfogadja ajálatomat, egy pillanat alatt egyik közülünk szabad mezőre jut. — Mit gondol ön? —

— Valóban, — felelé Tillemont: — mind ez egy igen neveléses vizjátéki modorban tünik felelőtnem; de mind a mellett is ön egy oly vágytárs, kit szeretnem kell. Sokszor oly hasztalan semmiségekért kell fegyvert vonni, hogy méltán szerencsének mondhatni; ha fontosabb körülmény szólít fel megvívni. — En részemről, a mint kívánja, rendeleteit várom. —

— Urak, — közbevá Fleuranges: ha közöttük csakngyan oly könnyű az egyezés, miért nem vetnek inkább kockát? —

— Oh! felelé Saint-André: az egyáltalában eiveimmel ellenkeznek, — egy részt ugyan a véletlennek; de a másikat az ügyességnek kell fentartani. — Kérem, legyen tanunk, s terveinket ne kívánja megingatni; Tillemont ur becsületének áldozik, a tér, melyre kiállunk, egyetlen a maga nemében: kardjaink is egyforma hosszúságúknak lenni látszanak. Ajánlatomban semmi gyöngédtelen követelés nem rejlik. Öltözködünk le — egy pillanat alatt mindennek vége van. En nem titkolhatom ugyan el, hogy a lehetőségek irántam kedvezőleg mutatkoznak, szokása lévén kardom élének az első lépésre érni meg emberét: de azért, hála Istennek, soha még senkit nem öltem. Egy kis érvágás — s ön barátja szabad. Egyik részről ugyan kedvezőleges állás gyanánt tekinthető a fiatalság és kellemes alak, — a szép hozomány és családi segédkez; — másiktól az érettkori tapasztalás és egy kis jártasság; az igazságot tekintve, tehát nekem kellenék lenni a nyertes félnek. Húsz év még nem azon időpont, hol házasságról komolyan lehetne gondolkodni, azt inkább azokra kell bizni, kik a harminczat már meghaladták. Menjünk, édes ur, én imhol védállásban vagyok. —

Igy szólván, Saint-André a földet lábaival dobantja meg és a kezében lévő kardjának nehézségét méregetve, kinézi a jó helyet, egyszerűs mind üngét is felgyüri. Fleuranges, ki ezen embernek arcvonalmaiból az erő és szilárd elhatározottság jellemeit olvasá ki, — mind ezekből utársára nézve nem igen kedvezőleg kezdé jósolgatni. Közel állván a vívókhoz, elhatározá azonnal kardjával vágni közbe, nihelyt egyik vagy másik a párviadal szigorú rendszabásaival ellenkező ravasz cselvetéssel élni szándéklának: de csakhamar meggyőződött az egyik méltányosság, másiktól pedig ritka ügyessége felől. Tillemont megannyiszor meghiusítá a csak imént dicsoított első vágás érvényeit. Saint-André nem kevésbé ütődven meg azon, hogy olly ügyes elmentársra talált, — védelmezőleg kezdé működni; — kétszer menté meg a fenyegető kard élitől érintett mellét. De mind a mellett legkisebb változás sem vala rajta észrevehető. Végre szürkés szemlein egy kis villámszikra lövelvén keresztül, Fleurangesnek kékmedő szemei előtt ugy látszott, mintha Saint-André nyugott tekintetét hirtelen egy lelkesítő mosoly neme futotta volna át, mire Tillemont, mellén találva, földre hull.

— Barátim, mond a megsérült, én egy holt ember vagyok.

— Uram, megölte ön! felkiált Fleuranges.

— Az egy kissé bajos, mond Saint-André, és nyomasztó reám nézve, nem lévén képes méregetni vágásimat; sokkal kedvezőbb azonban, ha benne nem olly ügyes vívóra valék találndó. Való ugyan, hogy a vágás kissé mély, hanem mind a mellett teljesen reméltem felgyógyulását, hiszen szabadon lélekzik; szájában semmi vér, — ugy hiszem: fölépül. Öltözzük fel őt. Ugy látom, mehet lábain, minden jól indul. Térjen vissza kocsijához — én menekszem a hogy lehet. Hová viendi őt? —

— Az Angolhon nevű vendéglőbe Richelieu-utcán. — Egy óra alatt ott leendek egy seborvossal.

A tetemesen megsérült, a tanura támaszkodva eljutott nagy nehezen a kocsijához. —

Chevalier de Fleuranges, kebeléhez szorítva, kétes szorongatások közt, kérdezgeté: reményt nyújtva, felgyógyulásához; de a szerencsétlen Tillemont hunnyadó szemei, bágyadt arczai, zavarodott eszméi, ünneplés kiejtésű szavai, eléggé kezdék bizonyítani, hogy a virágzó ifju sebes léptekkel siet oda, honnan a mult nem egyéb mint egy sötét álom, és a jövő egy elérhetetlen mélység.

— Semmi kérdéseket többé, lovag, — én el vagyok veszve. Fogja ez irományokat s küldje családomnak. — Hiszen az istenben? —

— Igen, valóban. —

— Annál jobb! — Eszközölje, hogy értem misét olvassanak. Okakodjék az uj elvek veszélyes ragályitól: s ne vívjon soha meg hasztalan semmiségekért. Ah! kedves Fleuranges, még alig vagyok húsz éven felül... Szerencsémre, hogy ezen esemény anyámat életben nem érte! — Főkép ne engedje honczoltatásomat, — természet ohajtom illyesektől megkiméltetni. Ennyi elég — kérem, ne szóljon ön hozzám többé. —

Alig érkezének meg az Angolhon czimű vendéglőbe, a mint az ágyba feküdt szerencsétlen kemény fuldoklás fogván el, ájulásba esett. Az épen szobába lépő Saint-André utolsó lehellete kiadásának volt tanuja, — a vele megjött seborvosnak csupán a halálról bizonyítvány feltétele maradván fen. —

— Báró ur, mond Fleuranges, imhol eredménye szép számolásinak! —

— Allapotomból láthatja ön kinos helyezemet, felelé Saint-André, kész lettem volna kezkeskedni s egy ellen száz aranyba fogadni, hogy rajta csak a legcsekélyebb sérülést ejthetém. — Ez a legvéletlenebb események sorába tartozik. —

— Elmeget — inkább e helyett délig egy jót szunnyadott volna, mint ily siralmas tényt lett előidézendő.

— Valóban előre tudnom mit sem lehetett, — Mindenek után azonban, benne vágytársra találtam. Most lovag ur megzavart koponyáinkat még szédelgőbbé tennünk épen nem kell, — mint látja én személyesen nem mehetek megjelenteni a szép Amáliénak avagy nagy-nénjének e remek műtételt. — Kérem, legyen oly szives megvinni ez ujdonságot, míg én itt a temetés készülteivel lézsek elfoglalva.

A nélkül, hogy az átöltözésre egy kis időt szánt volna. — Fleuranges egy bérkocsit rendelvén csak hamar a Vendôme utczában tennem, hol Champre marquis-nő táfott szálát. Dobogva vert szive midőn kezét azon kilincse tevé, mivel a nagy kaput lenne kinyitandó, — keresztülhátván a lak téres udvarán, eszméi még mindig zavartak valának és nem volt képes elhatározni, hogy szánakozását minő szavakkal fogná tolmácsolni. — Az alatt egy parancsnoki egyenruhás öreg a felmenő ajtó garádicsbox szaladván, meglátta az utazó köntösben feljönni szándékló ifjút — s láttára imigy kiálta fel:

— Ez ő — asszonyom imhol öcsénk, — s lehágván a grádicsokon eleibe méne az érkezőnek és megölelte őt. —

— Nagyon szép, szeretett barátom, mond a parancsnok, hogy ily szavatartó: — Önre terítve van. — De hadd nézzem körül egy kissé. —

Ah! valóban szép ifjúkat nevel a tartomány!... A szem ragyog mint a gyemánt — a természet deli — az egész testnek tartása kellemes; — mernék fogadni, hogy ön személyében öcsémre találtam. Meg fogja ön látni azon kis angyalt is, kit számmára tartanak. — Ó itt van — Reám bátran számolhat — én kedveért mindent megteszek. — (Folytatása következik).

Országgyűlés II. András alatt.

Az árpádi vérből származott királyaink alatti idők nyomosak maradnak sok tekintetben honunkra nézve, s pedig nem csak azért, mivel akkor alapított meg hazánk államélete és monarchiai alakja, mivel akkor történt mellékor-szágaink megszerzése s nemzeti jellemünk kifejlődése; hanem azon oknál fogva is, mivel a jelenen fenálló alkotmányunk lényegében akkor nyerte meg alapját. — Ugyan is meghalálózván Imre király, országunk állapotja s viszonyai körül oly fontos események és változások történtek, hogy azoknak s kivált az országjog körüli kérdéseknek pontosabb elintézésére az addig gyakorlott szokás már nem volt kielégítő. Második András királyt magát is Imre testvére s előde elleni háromszor megkísértett fellázadása, nem különben azon bánásmódja, mellyel később sógorasszonya, az özvegy királyné s ennek László fia iránt viseltetett, országa irányában kétes állapotba helyezék; melly állapotnak, midőn 1205 fejedelmi székbe ült, nem lehetett nem káros következesüknek lenni, mert folytonosan oly veszélyes események adták elé magukat, mellyek határozott orvoslást igénylettek, hogy az országban rend és csendesség fentartassék. Nevezetesen midőn a koront-meráni hercegi házból származott Gertrud, András neje, férjére tulzó befolyással bírván, azáltal sok főtekinélyű férfiakat megkedvezett; mi végre zavarokat okozott, s ezek összeesküvést szülvén, abban ő maga megöletett. Ezen szomorú esemény következményei még az által lőnek sajnosabbakká, hogy a királynénak külfoniai iránti nyilvános előszeretete miatt, a merényt nemzetiséggel mentegetni s azáltal mintegy szépiteni iparkodtak. Igy történt meg aztán, hogy a kedélyeknek már akkori forrongása mellett, két körülmény merült föl, mellyek jövődöre nézve komoly véget szülhettek volna. — Nevezetesen András saját neje halálának megbüntetésénél megfoghatatlan szilárdtalanságot mutatván, azáltal királyi tekintélyének igen ártott, s a vele kapcsolatban lévő társas rendnek kötelekeit mindig jobban s jobban tágitotta. Aztán épen ez által utat nyitott a pápai udvarnak világi ügyekbe, nevezetesen országunk bel viszonyaira való befolyásra, holott e befolyás eddig nagyobb sikerrel tartatott tova honunktól, mint egyéb európai államokban; minek bizonyossága azon politika, mellyet honunkra nézve III. Incze pápa s utódai egész VIII. Bonifác s V. Kelemenig követtek.

Midőn II. András III. Honorius pápa sürgetésére, már atyja III. Béla által megígért, kereszties háborúban 1217 elindult végre, kilencz hónapi távolléte alatt (András 1217 évi Augustus vége felé seregével együtt Spalatóban hajóra ülven, utját Palaestinába tengeren tette, aztán 3 hónapig a törökök ellen hadakozván, már Május elején 1218 ismét szárazon visszatért Magyarhonba) országa kormányát a már megkoronázva volt Béla fiának adta át, s mivel ez még gyermek volt, János esztergomi érseket rendelé hozzá, s mivel sem a gyermek király, sem az érsek tapasztalatlanságuk miatt a várt bizalomnak meg nem feleltek, a korábbi zavarok még nagyobb fokra hágtak. András maga a szent földről hazajöve tele után Honorius pápához 1219 irt levelében, rövid de velős s érzékeny színekkel festé le honunk akkori szomorú bonyolódott állapotját, panaszolkodván, hogy a királyi kincstár kipusztítva, jövedelmeinek kúfforrásai hatalmas egyháziak s világiak által lefoglalva; a szegényebb néposztály a tehetősebbek által elnyomatva s min-

lenétől kifosztva, s a rend s törvény lábba taposva legyen. A király önmaga elismeri, hogy mélyen alásüllyedt állam ismét i lábraállításához ezenöt év sem lenne elegendő. Hogy pedig a dol-

ország bajait megorvosolhatni vélte, fonákok voltak, mert az állam állapota azáltal, hogy András rendelkezései az ország lakosainak magánjogait s tulajdonukat sértették, még zavartabbá

délyek semmi törvényt nem ismertek. Ellenségeskedések, kölcsönös megtámadások, rablások, birtokoknak tüzzel-vassal pusztítása, hívtelenség és pártütések napi renden valának. Semmi sem

got nem nagyította, további uralkodása bizonyítja, melyben az aranybulla keletkezése legjelentékenyebb időpont.

Az általa használt eszközök, mellyekkel az

lettek. Végre közte s Béla közt egyenetlenség s meghasonlás támadván, honunk polgári két pártra szakadtak, mi az országra nézve annál veszélyesebb lett, mivel a rakoncátlan szenved-

volt itt képes a királynak mélyen süllyedt tekintélyét fölemelni; erélyt nem adhatott semmi a törvényszékeknek ítéleteik végrehajtására; sőt a pápa befolyása is sikertelen volt püspökei által

s még az egyházi átok is fogatlan maradt. A rossz mélyebben feküdt.

Illyen súlyos körülmények közt végre mindenek meggyőződtek arról, hogy ezen sok ren-

hát II. András 1222 országgyűlést tartott, s azon hozatott az arany pecsétjéről, mellyel megerősített, az arany bulla név alatt ismeretes igen fontos törvény, az eláradt rossz elleni eszközül.

zadbeli történetére nézve fontos oklevél, hanem annál fogva is, mivel az a jelenen is fennálló alkotmányunknak legfőbb alaptörvénye. Minekutána régi idők óta, nevezetesen szent István

is alatt.

dellenségek forrásai az alkotmány s törvények fogyatkozásaiiban s a kormány erőtlenségében volnának keresendőek, mellyeknek szabályozása elejétől fogva az országgyűlés feladata volt, te-

Rajzunk azon pillanatot ábrázolja, midőn II. András ezen bullát cancellárja által adja át az egybegyűlve volt ország rendjeinek.

Ezen arany bulla nem csak honunk 13 szá-

első királyunk idejétől, országunk szerkezete s az egyes rendek jogaik s kötelességeik többnyire nem írott, hanem csak szokásos törvényeken alapultak; tehát azoknak egyes rendelkezései a bullá-

ban meghatározóbb törvényalakban foglalják. E mellett nem kell feledni: hogy annak mind tartalma, mind alakja a XIII. század s nem a mostani törvényhozás szellemével van összhangzásban. Azonban mily nagy tekintélye legyen annak nemzetünk s törvényhozásunk előtt: kiviláglik abból is, hogy honunk alkotmánya és szabadsága megerősítésénél mindig alapul vétetett s hogy királyaink megkoronáztatásuknál hittel s irásban ismerik azt el országunk alaptörvényének, kivéve a 31. cikket, s azt mindig megerősítik. — II. András további uralkodása semmi valódi fontost nem mutatván, csak annyit fogunk még említeni: hogy ő az aranybulla kiadása után még 13 évig élt s uralkodott egészen 1235. Ezen 13. évet is ugyanazon gyöngesége jellemzi a kormányának, melyről már fölebb szólánk: azonban András nem volt jó akarat nélkül, törekedett ő minden módon az ország javának előmozdításában; de rendelkezési fölbnyire siker nélküliek maradtak. Leggyöngébbek valának rendelkezési, melyeknek az ország finanziaális állapotját kellett helyrehozni. Különösen megemlítésre méltó még azon 1231 hozott törvény, mely az aranybulla legnevezetesebb határozatait még egyszer s újra megerősíti. Az erdélyi szászok is ezen királytól nyerték 1224 szabadságaik megerősítését.

Három nejétől, a már említett meráni Gertrudtól, Jolánta Auxerrei Péter konstantinápolyi diák császár leányától s Estei Beatrixtól számos gyermeke született Andrásnak. Fiai közül utódja IV. Bélán és Kálmánon kívül, ki egy ideig a magyar koronához tartozó Galiczia királya volt, különösen utószülöttje István még megemlítésre méltó: ki Beatrix anyjától, András özvegyétől Olaszországban neveltetvén, a sorsnak igen különös változásait tapasztalta. Ugyan is ő, a király-fi, egy ideig ravennai podesta volt, aztán Morosini velencei házból házassodván meg másodsor, ezen házasságából született fia, a későbbi magyar király III. András (1290—1301) velencei nevet kapott. II. András leányai közül a szent Erzsébet, Lajos thüringiai landgróf neje, megemlítésre méltó.

Fővárosi posta.

Pest Jan. 9kén 1848.

Nem tartozunk azok közé, kik a fővárosban előforduló kicsapongásokat hajhászva, mindeniknél fölkiáltanak: — „Pest nem egyéb, mint egy nagy bünbarlang!” De midőn oly kebellázító eseteket látunk szemünk előtt fölmerülni, melyek csaknem képesek azon meggyőződést teremteni bennünk, hogy némely emberek minden érzetből ki vannak vetköztetve: akkor csak ugyan nem lehet, de nem is szabad halgatnunk, és nem tehetve mást, legalább közölni fogjuk az olvasó közönséggel, hogy azok, kiknek hatalmában áll, népünk erkölcsi betegsége orvoslását sürgetnek. — Egy ilyen esetnek valánk e napokban is tanúi, midőn egy utcásarkon egy kis fiút látánk hidegtől dideregve ülni, s az átmenőket könyörfillérért megszólítani. Észrevette ezt egy rendőrszolgá, ki többi társaitól, kik hivatalukban nem igen szoktak gyorsak lenni, különbözött, s botjával az ártatlan, fázó, éhező gyermeket kegyetlenül kezdé ütni, hogy mer koldulni. A gyermek azal védé magát, hogy apja küldé, és ha mit sem hoz haza, enni sem ad neki, s fölül rá el is veri. Kételkedtünk egy kissé a gyermek előadásában; de véletlenül arra vetődött egyik szomszédja, ki a főnebbi állítást szinte igazolta. „Igaz, — úgy mond: — atya elküldi gyermekeit koldulni, s nem mintha szűkölködnék, de mivel röst; maga mit sem dolgozik, csupán gyermekei alamizsnáiból hízik.” A rendőrszolgá azonban legkevésbé sem háborítottá magát, s con amore folytató erélyes végrehajtását. Nem lett volna e célszerűbb a gyermek apját (ha e nevet az oly szörnyeteg megérdemli) fölkeresve, megfenyítettéséről gondoskodni?

A helybeli német lapok telvék lopási, orzasi, zártörési merényletek előadásával; mi azonban ámbár közülök néhány a mi tudomásunkra is

történt: nem akarván e rovatot bűntények lajstromává tenni, csak általánosságban említjük meg, hogy a tél beálltával a nagyobb szükség is beállt; minek következtében, olyanok is kiterjesztik idegen vagon után kezeiket, kik különben e vétektől irtóznak.

A gőzhajók legközelebb uj, tágas kikötőt kapnak, és pedig az épülő lánchíd szomszédságában

Színházunknál valószínűleg több rendbeli változások fognak történni. Bészélik, hogy kettőt kivéve: valamennyi színész évi díja fölemeltetését sürgeti, Hollósy Cornélia pedig végképen elmenni szándékozik. Bizony, bizony nagy baj az, hogy e nemzeti intézetünk bajai, mihelyt egy részről javulnak, más részről azonnal nagyobbodnak.

E napokban érkezett meg Lichtenstein mnemotechnicus hazánkba, ki e művészeti ügyességét külföldön is díszesre való bizonyította. Legközelebb Schweizből jött Posenba, s onnan Pestre; itt az emlékeztetásban leczkéket adandó. Vajjon nincsenek e köztünk sokan, kik Themistocles szerint inkább a feledés mesterségét szeretnék megtanulni, mint az emlékezetét? Különösen nekünk magyarokul volna erre szükségünk, ha végig tekintünk azon számtalan csapatban, melyek századok óta érik szegény hazánkat. Hasznos volna ez továbbá némely hitelezőknek, kiknél adósaik e mesterségben sokkal ügyesebbek, elannyira: hogy ismerni nem akarják őket. Hasznos volna ez azon szeretőkre nézve, kik gyöngéd érzelmök tárgyában angyalokat bálványoztak, s idő folytával egészen mást találtak. Hasznos volna a jobbágyoknak, hogy ha másról nem is, legalább a méltatlanul kapott ütlegekről megfelelkezzenek. Hasznos lenne némely bírának, hogy ítélelhozáskor megfelelkezzenek arról, melyik fél kedveskedett ajándékkal. Hasznos volna végre a levelezőknek és újdonságíróknak, hogy az olvasók ne tudnák, ha ugyanazon híreket kétszer találják ki s a t, s a t. Hogy van az még is, hogy az ennyire hasznos mesterség tanítására senki sem adja fejét; míg az ellenkezővel oly számosan foglalkoznak?

Ma tartatik a redout teremben az első álörcczás táncvizsgálat, mely, valamint más években, most is sorsjátékkal van összekötve. Tehát ma kezd az ifjuság hatalmas bálványának áldozni. S aztán még is mondják: hogy az áldozatok kora már elmúlt. Pedig most nem mint hajdan, ökröket és juhokat; hanem vagyont, egészséget és életet áldoznak. És ne higyük a farsang az egyetlen bálvány: van még más is, melynek a meglett kor inkább áldozik, mint az ifjuság, és pedig nem vagyonnal, nem étellel; de a mi ezeknél böcsösebb — becsülettel.

Mult levelünkben a városi számtalan ebekről tettünk említést. A város ezekre is kiterjeszté már gondoskodását, azon rendeletet adván ki, hogy szájfék nélkül kutyákat az utcára bocsátani tilos; az egyszer elfogottak pedig többé vissza nem válthatók. Mi azonban Tamások vagyunk benne, megfog é e szabály személy s illetőleg kutyaválogatás nélkül tartatni, s nem lesz e tekintet?

Telünk az újév beállta óta kemény. A dunán csónakokon történik a közlekedés; ha azonban az idő meg nem lágyul; van reményünk, hogy nem sokára biztosb ajjárásunk lesz. Addig tehát csak túrjuk bekén a keserű poharat.

E napokban Budán a Krisztinavárosban egy ór a falon átugrani szándékozó pajtásat agyonlövö. Mondják: a szerencsétlen szíve választottjával akart találkozni.

Irodalmi újdonságok. A könyvkiadó egyesület, melynek célja jelesebb magyar művek kiadását könnyíteni, s azokat terjesztetni, a lefolyt év utolsó napjaiban megalakult, s eddig Kölcsey naplóját és Garay „Szent László” című regényes hőskölteményét fogadta el kiadás végett. Megjelent: a költészetnek elméleti s gyakorlati rendszere Laky Demeter-től; a nemzeti encyclopaedia 3dik füzeté; „Búvirágok” Jenőfitől.

Álomlátományom Serestely éjelen 1847.

Több évi távollétem után Kassáról kedves szülővárosomtól, December 31dikén 1847 viszatértem. — Ezen idő alatt honomnak több nagyobb s kisebb városaiban megfordultam, s azt találtam, hogy a művelés és csinosbulás szelleme hatalmas „haladju nek!” jelszavát érvényessé tette. — Hol évek előtt csekély kunyhók állottak, oda a nyereszszellem — bérházakat és gyárakat épített. — Posványoknak eltűnni kellett, hogy termékeny földekké változzanak; — vaspályák, gőz- és lóerővel, az unalmas lókinzók kezeikből kiragadták az ostort s a lógyötrőknek követ gördítettek utjukba.

Mily nagy reményekkel s öröndetes érzelmekkel lehetett tehát szülő-városomat, Felső-Magyarország Capitoliumát ismét üdvözölnem; midőn már fiókvarosai s városkái a javítások s műiparos haladás koronájával fölkelkesíték magukat. — Mily vidámon dobogott szívem, midőn régi hires székes-egyházunk toronycsúcsát megpillantám; midőn mindig közelebb s közelebb jövék városunk határában. — De mily hamar fosztattam meg reményeimtől s mily hamar löketttem ki álmod költészetéből a valóság csupasz proszája. — Mindenütt a magyar kisvárososság előképét pillantám meg.

Az utak rosszak — az utcák sötétek — a kövezet hézagos, olyan mint rakásba tolt halmok; — a vendéglők rosszak és drágák — a felszolgálás benne pinczerek kényére bíva, — ezek gorombák; — színházban eszeskedőket és bírálókat, — serházakban civakodókat leltem.

Önmagamra is bosszankodva: esti 10 órakor — egy rokonomhoz mentem, ki biléje tartalma szerint — serestely vacsorára hívott meg. — az étel s italok prosaikusok valának; — mindazáltal fűszer volt bizonyos Makau nevű jatek elrendelése, melyben minden pénzességemet elvesztém, — s midőn távozek, — vacsorátadóm kérdésére: — Hogy mulatta magát? — üres erszényem daczára is, nolens volens; udvariságból feleltem kellett: „Köszönöm, köszönöm: igen jól.”

Elsietek ezen vendégszerető rokonomtól, belépek a nagy kávéházba, hogy bosszaságomat fekete kávéba fulasszam. — O nyomor és inség! alig tudom magamat átfúrni az ifjuság tömött selegén, kik két vizözönelőti tekeasztalt ostromolnak; — szerencsémre eszembe jut, hogy pusztá erszényem meg egy csésze mokkailal árával sem bír: ó játék, te pokol szülötte! — Elhatározám tehát magamat, vendéglőmbé visszamenni. Hosszas zörgetés, kiabálás és szidalmak után, megnyitja egy lajhár vagy házi szolga a vendéglő kapuját, tapingatva feljutok szobámba, ledőlök ágyamba s elalszom megcsalatkozott reményeimmel, gyötretve rút álomrémek által s átkozva az ó évet. — Vagy két óráig fekettem ily módon az álomisten karjai közt, — ekkor hihetőleg valamely éjizene viszhangja eseng fülemben — szobám szemfényvesztőleg megvilágítatik, — és behúnyt szemem ellenére megpillantok egy bájalakot, mely kellemes ábrázattal ágyam fölött hozzám hajolva, következett mond nekem: „Csalódásodból kivetkezettett ifju! ki szülővárosod boldogságában és boldogtalanságában olly őszinte részt veszel, én hazafiúi érzelmeidnek vigasztalást s jutalmat nyujtani jöttem. — Atyám a lefolyt év volt. — O most a földről eltávozott, s engem reménytelen fiacskáját, az új évet, a földre küld: hogy az emberekben elkövetett igaztalanságát jóvá tegye. — Nem sokára bekövetkezik a szép idő, melyben homok és mocsok helyett szilárd kövezet fűdi az utcákat, — ragyogó gőzszeszvilágítás elűzi az egyiptomi sötétség-homályát; — bérhintők, lengyelkocsik és megszabott vitelbérek fittyet hánynak a bérkocsisok önkényének, — ápoló- és dologházak kebelökbe fogadják a kóborokat s kolduló cigányokat, — halot-teremek megóvnak az eleveni eltemetéstől; — a kassa-eperjesi gyorskocsi jutányosabb lesz, mert az életár, mely tavalyfuvarhért jóval fölémelte, most tetemesen

alábszállott, — a rozga és avatóg színházi díszítvények ujabbakkal s újra festettekkel váltanak fel; — fürdőintézet fog felállítani, mely télen is munkásságban marad, mert az embernek télen át is szabad tisztaságát s egészségét ápolni; — pénztár fog felállítani, melyből szegény mesteremberek méltányos száradékért, mesterségük üzésére, egy kis tőkét kapnak kölcsön: — a gazdagabb polgár szegényebb polgártársával hasonló barátsággal fog bántani, mert mindkettő joga hasonló; — az új sétatértek bevezetnek, az academiái templom órája megfog igazítani, — valamint a szekes-egyházi orgona is; — egy magyar ábrázolt folyóirat s egy német lap, elsőik Felső-Magyarországon, megfognak jelenni, és hazafiak s nem hazafiak, fontolóra vévén népszerű irányukat, tömegestől fognak előfizetni; — több jótékony tánczvigalumnak fognak adatni, hogy bőséges gyámolítás által a szegénység ápoltság; — a kávéházbeli gyomorujtó méltányosabb bor- s ételárjegyzék, s kivált a jelen farsangban pompatéljes és rendkívül olcsó csemegetárt ígér; — az olajcsepegtető színházi lámpát egy új fogja felváltani; — szóval: a ködök elfognak enyészni, nem sokára új világos nap fog számunkra fölviradni! — A bájalak eltűnt! — a fényes reggel ahlakomon köszönt be, a pinczér felhozta reggelimet — s boldog új évet kívánt! —

Kassai napló.

Január 12-dikén 1848. A városi tánczteremben (6dikán) Friedl Ferencz zenekar igazgató részére adatott farsangi zeneproba igen látogatott vala, az előadott zeneművek közül Hollósy Cornelia kedvelt művész dalnoknőnknek Egressy Béni által ajánlott „csárdás” és Strausz János „Katinka” című polkája legjobban tetszettek. — A helybeli casino legközelebb (2dikán) tartott közülése igen zajos volt, a tekézés díja jóval feljebb rugtatott s ez többeket a részvényesekből bosszantja és méltán, mert a felrugtatás semmi esetre helyén nincs, időn kívüli és a casino alapelveivel „nyerészkedni nem vágyás” mérőn ellenkezik; többeket mellőzve csak egy kérdést teszünk: midőn alig volt 150—200 részvényes, és midőn még a casinónak jó formán szenvedőlegesei is voltak, minden tisztában állott, soha semmi baj, semmi pénztár üressége feletti sopánkodás nem létezett; — jelenleg 325 részvényes van, a szenvedőleges terhek nagyobárra leróva és még is örökös a panasz: hogy a pénztár üres — ez igazán valami gordiusi csomó, melyet mi teljeséggel feloldani nem tudunk, és azon ünnepélyes kijelentéssel, hogy mi minden gyanusításoknak halálos ellenei vagyunk, úgy hisszük: miszerint a dolgok ezen helyzetében az illetők erkölcsi kötelessége, feljebbi kérdésünket a nyilvánosság terén kellőleg, de egyszersmind alaposan is fölvilágosítani. — A városi színházban német színészek működnek Kröning Ferencz igazgatása és Schritt Adolf fő-rendezősege alatt. Az igazgató derék becsületes ember és a közönség szereti; de a fő-rendező átaljában nem kedves embere a közönségnek — s azért ponamus azt: hogy őt az igazgatónak saját érdeke tekintetéből is eszélyesebb volna: mind a főrendezősege, mind a főgyelölőség alól fölmenteni. Sapiienti pauca. Az opera kielégítő, jóllehet csak egyetlenegy valódi énekesnője van, a valóban minden tekintetben igen jeles Strampfer assz., a két más énekesnő igen messze áll tőle; Passera k. assz. éneke felette gyöngé, játéka nézhetetlen, mint solo énekesnő soha, mint kardalnoknő tán jeles lehetne; ő többé nem kezdő s azért daczára a zsidóság tapsainak elő haladásáról e pályán szó sincs, ki azt kétségbe vonhatja, az kontár egy műértő. Schmid Ágnes k. a. még kezdő s némi reményekkel biztat, mennyiben azonban az igazgatóság igen ritkán fölléptet, eldöntő ítéletet róla ez uttal nem mondhatunk. Schaller urnak (tenor) hangjának ideje lejárt már, e hiányt azonban helyes játéka és jó oskolája kipotolják. Trszka ur (bariton) és Stöger (bassus)

jelesek. Beer ur (?) valamint a karok kielégítők. — A dramai személyzet, ha első szerelmesnője és szerelmes nem hiányzanának, teljesen kielégítő volna; de így sok kívánni valót hágy s jogosít a tapasztalt itteni pártfogás mellett. Schmid Eliza k. a. szép alak; de engedje meg, mint első szerelmesnő ki nem elégít. Rott ur, első szerelmes, kezdő ugyan, de hogy belőle csak valaha is jeles első szerelmes válhassék, nekünk legalább egy csep reményünk sincs; egyébiránt csinos izletes ruhátára dicséretére válik. Horn, Zacharda, Berla és Lojanek urakról igazságosan dicséretnél egyebet nem mondhatunk. A kellemes dísz Fischer k. a. kezdő léttére felette szép és nagy reményekkel biztat. Schätzl Adele a maga szerepeiben a legméltóbban mindig tapsokat arat. A bohózatban Devie k. a. Localsängerin tőrhető, csak jobb hangja volna. Stein ur, első komikus, oly jeles, hogy nála jobb és jelesebb komikust e színpadon alig láttunk. Ungar ur, második komikus, ha nem túlságoskodik, mindig helyén van; azonban Weisz ur helyét, ki mostanában a pesti német színpadon köz kedveséget nyerve működik, ki nem pótolja daczára Tachau D. H. e részbeni irkafirkájának. Stifter urból lehet valami. Seeman Henriette és Barta k. a. másod rendű szerepekben jők és teljesen kielégítők. Sonnleithner assz., a közönség régi kedvence, vén nők szerepében a legkielégítőbb. Klauber Regina k. a. mint tánczosnő szabatos, kedves és kellemtéljes tánczával, minden fölléptekor megérdemlőleg zajos tapsokat arat. S ennyi erről most elég, a színházra egyébiránt még nem sokára visszatérünk, leginkább jövődjét illetőleg; addig is azt hisszük: hogy jövő évre a városi nemes tanács által valahára még is esődület fog hirdettetni a színházra; hisz ideje már, hogy Kassa is hosszú álmából ébredjen fel; mert utójjára még Lőcse felkes városa is megszegyénitheti s előzi — miben? — máskor megmondjuk. — Az első redout (9dikén) igen néptelen volt, nő egy sem — A kötelekára megdrágulván, egy jó ismerősünk azt következteti abból, hogy a színházban nem sokára fűtyölés lesz — furcsa. — Tegnap a helybeli jótékony nőegylet részire Szigligeti „két pistoly” című színműve Megerle assz. nem a legszerencsésebb fordítása szerint szépen látogatott színházban adatott. Stein (Sobri), Zacharda (Stein) és Schätzl assz. (Stein) jelesen működtek. Az énekek, mind magyarul, kielégítőleg énekeltek. Hogy a nőegylet részére előadásul magyar író darabját választotta, dicséretére válik; innen is következtetéseket lehetne húzni; mindazáltal az azokból eredményezett titok, maradjon még egy ideig titok. Titok még az is, hogy lesz e az évi farsang lefolyta alatt a nőegyletnek bálja? — Ezen soraink leírása közben azt tanultuk: hogy a fenyegetődzések mindig czéliránytalanok és a műveltséggel össze nem férők.

Rendes naplívivó.

Körütekintés a világban.

Buda-Pest. Advinent állatseregletében mind a ragadozó, mind szelíd állatokból ritka példányok találatnak. Érdekes azokat, kivált esti etetésnél, látni.

Poson. Az electro-magnetikus távirómű Bécs és Poson közt már munkásságban lenni mondatik. — A magyar színészársaság alkalmasabb helyre — a Pálffy terembe — fog átköltözni; előadásaik jők, millyeneket egy vándorcsapatnál csak igényelni lehet. — A Dunán általi közlekedés Posonban is megvolt akadva a nagy jégszakadás miatt.

Beszterczében a. Daczára annak, hogy nálunk folyó hó 6dikán a hideg 12—13 fokra emelkedett, városi színházunkat meglehetősen nagy számmal látogatta meg a közönség. Birch-Pfeiffer „Anyá és leánya” című színdarab adatott igen jó sikerrel. Harmadik felvonásban, midőn Erlau grófnő (Schemmer assz.) Arthur herczegnek (Arleff ur) leányának már elvégzett eljegyezése felől szemrehányásokat tesz, a karzaton nagy mozgalom

támadt, melynél a földszin is elhagyta üléseit; a nélkül hogy tudná, mi okozta legyen amaz. Tűzet gyanítottak, mert a tereket csakugyan füst lepte volt el, de minden meggyőződés nélkül, hogy tűzvész fenyegetne. Minden kitolakodott a nagy ajtón, melyben a tömeg megszorult, úgy hogy az utánsietők helyből nem mozdulhattak. A mellett a más kijárás zárva maradt; nem lévén senki, ki azt megnyitná. Annakokáért azoknak, kikre a fölvygázát bízott, ajánljuk: jövődében jobban vigyázzanak, ne hogy valami lehető szerencsétlenségél azon borzasztó jelenet ismételtje magát, mely Karlsruhe-ben annyi emberéletbe került. Most az egyszer csak füstben részesülünk, mellyet talán a színházban lévő s rozslu betapasztott vas kályha terjesztett el, s bennünket arra figyelmet, milly igen szükséges itt is a föl- s előrevigyázat.

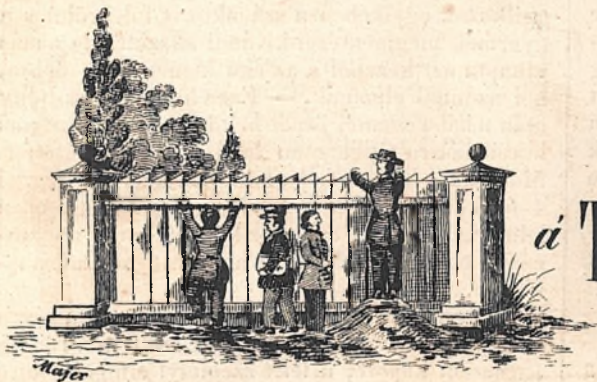
Bukareszt (Dec 23.). Mult héten, 17-dikén esti 10 óraker egy droska állapodott meg a zöld bizomány egyik bábája lakása előtt. Két álorcázott, s igen esinosan öltözött ur lépett be a szobába, s az elrémult asszonyt felszólították, hogy menjen velek. Eleinte ugyan vonakodott, de az elibe tartott szuró- és löfegyverek kivétellették ellenállásából s elnémitották a segítség-hívásra megnyílt száját. Bekötött szemekkel egy óránál tovább körülhordoztatott, s midőn szemkötője levétefett, a bukareszti szőlőhegyeknek egyik, mint látszott, szalmaviskójában lelte magát. A sütökemenczében nagy tűz égett s a drága és szép takarókkal fődött ágyon egy hasonnan álorcázott, de finom természetű s kül alakjából ítélve, fiatal uri hölgy vajudásban feküdt. A baba azonnal hozzákészült, kötelességét végezni s a némbert egy egészséges figyermektől szabadított meg. Alig történt meg ez, tehát a két álorcázás ur közül egy, kik az egész idő alatt a szobában jelen voltak, kemenczében a tűzet szétkaparta s aztán a bábának megparancsolá, hogy a gyermeket vesse bele. A szegény asszony szörnyen megijedt, remegni, sírni s ordítani kezdett, térdre hullott s a Krisztus kinszevedésére könyörgött a kegyetlen gyilkosoknak, kimélnék meg őt ezen gyilkosságtól. — De mind ez nem használt, sőt azonnali megöléssel fenyegették, ha parancsukat nem teljesíti, mivel csak így várhatnak tőle halgatást. Odahurezolák a tűzhöz, fegyvereiket meléneke szegezék, s a borzasztó tette erőteték. A megrémült elejtette a gyermeket, mivel minden erejéből kifogyott, — s a kised irtózatosan sikóltva, a szenttűz szelít érintette meg! Ekkor gyilkosok egyikében a szánakozás fölébrülni s a gyermek megmentését kívánni látszott, de a más kikapta azt kezéből s az égő kemenczébe dobta, hol azonnal elémült. — Ezen hajborzasztó tény után a baba szemei ismét bekötöttek, és hosszas kocsikázásra éjjel után lakása előtt lefetéfett. Mondják, hogy a baba mindjárt más nap reggel 4 óraker a rendőri hivatalnak bejelentette ezen lélekrázó eseményt; de ez leggondosabb nyomozások ellenére eddig nem hozhatott semmit napfényre.

Frankhon. Marseille városban nem régen egy siketnéma lopás gyanujába esett, s a rendőr parancsot kapott, a leirt személyt elfogni s biró elibe hozni, ki is azonnal a siketnéma intézet előljáráját megkérte, hogy a vallatásnál segítségére legyen. Nem sokára eléjő a rendőr is egy elfogott egyénnel. — Az előljárá azonnal elkezdé jelentés tagmozgatásait s tíz újat rendkívüli gyorsasággal mozgatja, a nélkül hogy feleletet kapna. A vétkelt csupán nagy bámulásba esve látszott: szeméit elmereszté, a birákra, az előljárákra bámult, s a körülé lévő hallgatást s a vele szemközt állónak élénk tagmozgatásait teljeséggel nem tudta magának megmagyarázni. Végre elvesztve türelmet fölkiált: De mit akarnak az urak? Meg nem foghatom minek mutogatja nekem fél órától fogva újait?! — Homéri neveltség hangzott el a teremben s az ítélőszék, mely magát meg nem tartóztathatta, hogy a közvidámságban részt ne vegyen, most fődözte fel, hogy a rendőr nem az igazi tolvajt hozta be.

Ha ezer forinthez öt százat ír a thekintetes ur fél évre, ugy — khölsönözök —

1. Képtalány. (Magyar történehből).

á TA az SBÓL ki -t -ték

Van szerencsém t. cz. olvasóimnak ezennel jelenteni: miszerint felszólításomra **íróink több jelesbjei** közül többen ígérkezének vállalatomat becses közleményeikkel előmozdítani; miket a következő számokban részenként adni fogok; — hasonlóan a fametszetek és kő-tömnymatok is idővel szebbek és tökéletesebbek lesznek; mivel az ily művek sok költséggel járván; nagyobb tökélyben csupán több igénylendő előfizetők száma által. Ezen alkalommal helyén látom megjegyezni, hogy a lipcei „Illustrirte Zeitung“ című képes lapnak 160,000 p. forint jövedelme van, s így annak könnyű jelesb műveket adni

A szerkesztő.